

- **Austrija 2030: Na šta da se pripremimo?**

Doris Nezbit: To zavisi od perspektive. Dok sama nisam toliko putovala, Austrija mi je izgledala mnogo veća. Imamo manje stanovnika nego u nekim kineskim gradovima. Razumljivo je da želimo da igramo važnu ulogu, kao kada smo bili deo Habsburške monarhije. Možda nam to leži u genima, ali to je iluzija.

Džon Nezbit: 200 godina zapad je dominirao svetom, sada smo svedoci uspona zemalja globalnog južnog pojasa. Ali ceo svet se zatvara oči pred time.

- **Kako treba Austrija da se nosi sa ovom globalnom promenom?**

Džon: Ne, ne, formulacija je potpuno pogrešna. Ne nositi se sa time, iskoristiti to! Još uvek se ne radi o defanzivi, pitanje mora biti: Kako postati deo nove igre?

Doris: Moramo biti oprezni da bismo ostali konkurentni. Kada u Aziji, Južnoj Americi i Africi beležimo ogroman rast bogate srednje klase, i kada je Kina oživljava njen najveći projekat - Put svile (stare trgovačke puteve od zemlje i vode), onda moramo biti tamo. Vilah, na primer, već razmišlja o tome kako može imati koristi od njegove geografske blizine Veneciji. Šanse su velike, ali mora se planirati unapred.

- **Uprkos tome, ne bih zamenio našu demokratiju jednopartijskim sistemom u Kini.**

Doris: Da budemo jasni: ni Džon ni ja ne želimo da uvezemo politički sistem iz Kine.

Džon: Nemamo mi takav mentalitet. Svi govore o ljudskim pravima iz jedne perspektive. Ali, taj ekonomski sistem je bitno efikasniji. Svidelo nam se to, ili ne, Azijati su mnogo „gladniji“, mnogo im je ambicioznija radna snaga.

- **Pomenuli ste da vas nervira kako se na mediju „Ö3“ petkom slavi kraj radne nedelje.**

Džon: Da, samo se živi od vikenda do vikenda - i do penzije.

Doris: Ako stalno ponavljamo da je posao težak, to deluje kao ispiranje mozga. Ne smem da svoj posao doživljavam kao zlo, patnju koja traje 40 godina, pre nego što mi je konačno dozvoljeno da se povučem! Ja imam samo 64, Džon će uskoro napuniti 87 godina, ali mi na to ne mislimo. Međutim, kada sam nedavno morala da obavim neku papirologiju u osiguranju, službenica me je pogledala sažaljivo, reagujući na podatke o Džonu, i pitala: „Zar Vaš muž i dalje mora da radi?“ Verovatno su mislili ga teram bičem.

- **Džon? Šta je istina?**

Doris: Pa valjda ne izgleda kao da ga tuku?.

Džon: Da, da. Pokrili smo šminkom (oboje se smeju).

- **Naše radno okruženje nije spremno za starije zaposlene. Da li firme treba da razmisle o tome?**

Doris: I to. Ali stav mora fundamentalno da se promeni. Ko uspe u Austriji, izaziva sumnju, naročito žene: „Ah, ko zna kako je došla do toga.“ I moramo srušiti barijere za preduzetnike, hitno! Naš komšija u Koruškoj, koji ima veoma inovativnu kompaniju, gradi novu halu. Prvo su bili potrebni veći prozori, zbog nedovoljno svetlosti - onda zavese, jer je previše svetla. Male prodavnice drhte zbog poreza. Da li to ima smisla? Ko to sebi može da priušti? Malo više razuma!

- **Da li je digitalizacija zaista tako velika šansa za poslovni svet?**

Džon: Da, ali još smo na samom početku. Znamo - tu se nešto dešava. Ovo se odnosi i na digitalizaciju u oblasti obrazovanja. Da li to ima smisla ili je ludo? Izuzetno uzbudljiva faza.

- **Za mnoge radnike ovo je prilično zastrašujuće. Šta će biti sa radnim mestima u oblasti industrije?**

Džon: Pre 115 godina, 50 odsto zaposlenih u SAD radilo je u oblasti poljoprivrede. Danas 0,7 odsto. Neverovatna transformacija.

- **Šta bi trebalo da se desi u Austriji u oblasti obrazovanja?**

Doris: Mi smo uništili kreativnost dece toliko da oni više ne znaju šta zaista vole. Alternativni modeli tipa “Montesori” i drugi već dugo postoje. Dokazano je da deca uče bolje u različitim uzrastima jezike/ matematiku. I da nisu u osam sati dovoljno naspavani. Pa, zašto onda škola ne kreće od devet? Ali ne, ona je uvek počinjala u osam, nastavnici žele da budu u tri sata kod kuće, i.t.d.

- **Do 2030. godine, Austrija će svakako uticati na priliv azilanata. Optimisti veruju ...**

Džon: Ovde sam! Ja sam dete druge generacije imigranta. Porodica moje majke je iz Danske. Moj otac je iz Škotske došao u SAD. Ljudi koji odu i traže bolju budućnost su drugačija vrsta od onih koji su ostali i trpe. To donosi kreativnost, talenat i energiju. Božji

dar! Evropa već uveliko izumire - ekonomski i demografski. Ali mnogi ljudi se ponašaju kao da je to neka kuga koja dolazi na kontinent.

- **Verovatno će se omogućiti svim izbeglicama da se integrišu u tržište rada.**

Doris: Naravno, no nisu sve izbeglice advokati ili lekari. Mnogi ne umeju ni da čitaju. Mora im se pružiti obrazovanje. Mislim da je jasno da se oni moraju pridržavati pravila - kao kada se radi o ženama ili nasilju u porodici. Legitimno je da želimo da održimo evropsku kulturu. Ja ne bih želela da živim u arapskoj kulturi. Burke treba jednostavno zabraniti.

- **EU je na testu. Plašite li se raspada?**

Džon: Naravno, pravac je zadat. EU je na testu na neverovatan način. Svaka država radi šta hoće. Ako Britanci izađu, cela stvar propada. Ništa se ne dešava, samo prazne priče.

- **Šta bi EU bilo potrebno?**

Doris: Vodstvo.

Džon: Trebalo bi da preinače krizu izbeglica u nešto pozitivno. Umesto toga, dižu se ograde u pojedinim zemljama. Kakva glupa reakcija!

- **Šta mislite kao Amerikanac o sporazumu o slobodnoj trgovini između SAD sa EU?**

Džon: Prastara ideja, čak ni oko toga ne mogu da se slože. To je zastarela politika, neki žele da obezbede uticaj. U međuvremenu, trgovina je u punom zamahu. Potrebni su novi modeli otvaranja. Trans-Pacifikčki sporazum želi Japan, ali ne i Kinu. Ludo!